

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 3023/2023
18.09.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић, Јасмине Симовић, Весне Субић и Радославе Мађаров чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Бојан Максић адвокат из ..., против туженог Акционарског друштва за железнички превоз путника „Србија Воз“ Београд, ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4346/22 од 19.01.2023. године, на седници одржаној 18.09.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 4346/22 од 19.01.2023. године.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 4346/22 од 19.01.2023. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 2165/20 од 07.07.2022. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 2165/2020 од 07.07.2022.године, ставом првим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужени да за период од јула 2017. до фебруара 2018. године, на име накнаде за исхрану у току рада исплати појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом од дана доспелости сваког износа до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да за исти период на име накнаде за регрес за коришћење годишњег одмора исплати тужиоцу појединачно одређене новчане износе са законском затезном каматом од доспелости сваког износа до исплате. Ставом трећим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 4346/22 од 19.01.2023. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба тужиоца и потврђена означена првостепена пресуда у ставу првом, другом и делу става трећег изреке, у односу на тужиоца. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, са

предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, у овом спору постоји потреба да се о посебној ревизији тужиоца одлучује ради уједначавања судске праксе, због чега је одлучено као у првом ставу изреке, на основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18, 18/20, 10/23).

Испитујући побијану пресуду применом члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија тужиоца основана.

Према чињеницама наведеним у побијаној пресуди, тужилац је до 31.08.2015. године био у радном односу код „Железнице Србије“, а потом код туженог на основу анекса уговора о раду од 01.09.2015. године. У утуженом периоду на снази је био Колективни уговор „Железнице Србије“ од 01.02.2015.године који се примењивао и код туженог. Поменути уговором у вредност једног радног часа за обрачун и исплату зараде укључена је и месечна вредност накнаде за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора, али на такав начин да је сведена на вредност једног радног часа (члан 57.став 2.), а основна зарада се утврђује као вредност радног часа коефицијента посла и просечног месечног фонда часова од 174 часа (члан 55). Ни колективним уговорима, а ни другим актима тужених није предвиђено да се накнада за исхрану у току рада и регрес за годишњи одмор посебно исказује у номиналном износу. Обрачунске листе не садрже податке из којих би се могло закључити да је у вредности једног радног часа садржан и износ трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили тужбени захтев оценивши да је у утуженом периоду послодавац обрачунавао и исплаћивао тужиоцу накнаду трошкова за исхрану и регрес кроз вредност радног часа за обрачун зараде и да пропуст послодавца да у обрачуну зараде искаже и податке по овим основима не води закључку да тужиоцу ове накнаде нису исплаћене.

Ревизијом тужиоца, по схватању Врховног суда, основано се указује на погрешну примену материјалног права због чега је чињенично стање остало непотпуно утврђено.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом. Законом о изменама и допунама Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачке 5. и 6), које морају бити исказане у обрачунским листама запослених. Послодавцу је остављена могућност да својим актима о расподели зараде уговори мањи или већи износ регреса и топлог obroка од оног који је предвиђен општим колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Анексом колективног уговора туженог („Службени гласник РС“, број 4/06), одредбом члана 2, измењен је члан 57. Колективног уговора од 2002. године, тако што је предвиђено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примање за исхрану у току рада и примање за регрес за коришћење годишњег одмора. Чланом 5. став 1. анекса измењена је одредба члана 61. Колективног уговора, тако што је одређена вредност радног часа за обрачун и исплату зараде за период јануар - јун и јул - септембар 2006. године, а ставом 6. истог члана прописано је да је у вредност једног радног часа укључена и вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за годишњи одмор, сведена на један радни час.

Из оваквог одређења вредности радног часа не може се утврдити који износ представља накнаду за трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, јер исти нису исказани у номиналним износима. Тужени током поступка није доставио суду одлуку о висини ових накнада, из чега произлази закључак да такву одлуку није ни донео. Наведено међутим не искључује право тужиоца на исплату ових накнада. Висина накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене, без обзира на радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и на њихову стручну спрему. Према томе, не може се прихватити да су тужиоцу ове накнаде исплаћене кроз висину цене рада, а без одређивања висине у номиналном износу, јер у том случају висина накнаде за исхрану и регрес не би била иста за све запослене, већ би директно зависила од висине коефицијента за конкретно радно место, односно била би у директној несразмери са коефицијентом радног места, што није правилно.

Имајући ово у виду, Врховни суд је оценио да су нижестепени судови погрешно применили материјално право када су закључили да тужиоцу не припада право на накнаду за топли оброк и регрес у утуженом периоду.

Како је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање у погледу висине тражених накнада остало непотпуно утврђено, Врховни суд је одлучио као у другом ставу изреке, применом члана 416. став 2. ЗПП.

У поновном суђењу, имајући у виду да колективни уговор туженог од 2015. године не садрже регулативу којом би била утврђени конкретни новчани износи тражених накнада, првостепени суд ће у даљем току поступка оценити налаз и мишљење вештака на основу члана 8. ЗПП и навести које је чињенице на основу њега утврдио, а по потреби извести и допунско вештачење како би се за утврђивање износа тражених накнада применили критеријумиме из последњег колективног уговора који је садржао механизам за конкретизацију ових права.

Због укидања одлуке о главној ствари, укинута је и одлука о трошковима поступка и остављено да се о томе одлучи приликом поновног пресуђења, на основу члана 165. став 3. ЗПП.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић